

A Pécsi Ítéltábla a dr. Haszán Péter ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen gépjármű törzskönyvének kiadása iránt indított perében aTörvényszék 2017. március 22-én kelt .../17. számú ítélete ellen az alperes által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fellebbezés elbírálása során releváns tényállás szerint a felperes és az alperes jogelődje, a ... Zrt. (a továbbiakban: alperes) 2008. május 14-én kölcsönszerződést kötöttek, amelynek alapján az alperes 2.950.000 forint CHF alapú kölcsönt folyósított a felperes részére a ... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsi megvásárlásához. A kölcsönszerződés elválaszthatatlan mellékletét képezte a HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat, amely tartalmazta az egyedi kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdéseket. A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a kölcsön visszafizetésének biztosítására a kölcsönből finanszírozott gépjárműre opciós jogot alapítottak az alperes javára.

Az opciós szerződés 5. pontja értelmében a hitelező a vételi jogát a szerződés aláírásától számított öt éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A 8. pont alapján a hitelező a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő az esedékességet követő 15 napon belül akár részben, akár egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés felmondásra került, bármely ok miatt. A szerződés 7. pontjában a felek az alperes javára alapított vételi jog biztosítására a gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki.

A kölcsönszerződés részévé vált üzletszabályzat I.29. pontja szerint elsődleges biztosíték: a kölcsön visszafizetésének biztosítására a hitelező javára arra a gépjárműre alapított jelzálogjog vagy opciós és/vagy a hitelezővel, mint vevővel kötött adásvételi szerződés, amely megvásárlásához a hitelező a

kölcsönt a kölcsönbevevőnek folyósítja. Az elsődleges biztosíték nyújtására vonatkozó szerződés a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezi.

A IV.7. pont szerint amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönbevevő köteles a hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.

A IV.9. pont szerint amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésbe foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvet és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

A HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat helyébe 2009. augusztus 1. napjával a HITgd/2009/08.01. számú üzletszabályzat lépett. Ennek V/6. pontja szerint a hitelező javára az eszközből megvásárolt gépjárműre - a felek között létrejött opciós szerződéssel - alapított opciós jog, ún. zárt opció, azaz a hitelező opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt. A V.7. pont a HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat IV.9. pontjával teljesen megegyező rendelkezést tartalmaz.

A felperes elsődleges keresetében a gépjármű törzskönyvének kiadására kérte kötelezni az alperest, másodlagos keresete az opciós szerződés érvénytelenségének megállapítására irányult, kérte továbbá az alperes perköltség megfizetésére kötelezését. Álláspontja szerint az alperes a törzskönyvet opciós jogára figyelemmel tarthatta magánál, az viszont öt év elteltével megszűnt, ezért a törzskönyv birtoklására a felperes jogosult. Hivatkozott arra is, hogy a HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat V.7. pontja a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 374.§ (2) bekezdésébe ütközik, ezért a 200.§ (2) bekezdése alapján semmis. Álláspontja szerint az, hogy az alperest illető opciós jog a HITgd/2009/08.01. számú üzletszabályzat V/6. pontja szerint zárt opció nem járhat azzal a következménnyel, hogy a törvényben előírt öt éven túl gyakorolhatná az alperes. Állította azt is, hogy ez a szerződési feltétel tisztességtelen, ami miatt az 1959. évi Ptk.209/A.§ (2) bekezdése alapján semmis. Az opciós szerződést azért tartotta érvénytelennek az 1959. évi Ptk.217.§ (1) bekezdése alapján, mert azt az alperes valójában nem írta alá, a nevében aláíró személy a képviselőjére nem volt jogosult.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Az elsődleges kereset vonatkozásában arra hivatkozott, az opciós joga nem szűnt meg öt év elteltével, mert az ún. zárt opció, amivel a gyakorlására előírt feltételek bekövetkeztét követő időszakban élhetett. Ezen túl a HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat IV.9. pontja a törzskönyv birtokban tartására a kölcsönszerződés atipikus, önálló, az opciós jogtól független biztosítékként jogosította fel, ami alapján mindaddig, amíg a felperes a kölcsönszerződésből eredő tartozását nem teljesíti, a törzskönyv birtokban tartására az alperes jogosult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest a perbeli személygépkocsi törzskönyvének kiadására és 18.000 forint perköltség megfizetésére. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az alperes a felperes tulajdonában álló gépjármű törzskönyvét csak a vételi jog és az annak biztosítására kikötött elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjaként tarthatta birtokban. A vételi jog gyakorlásának időtartamára vonatkozóan azt állapította meg, hogy a felek a vételi jogot a szerződéskötéstől számított öt éves időtartamra kötötték ki, az üzletszabályzat ismételt vételi jog engedélyezését előíró IV.7. pontja jogszabály megkerülésére irányuló szerződéses rendelkezés, ami az 1959. évi Ptk.375.§ (4) bekezdése alapján semmis. Megállapította, hogy a törzskönyv birtoklása a

kölcsönszerződés atipikus biztosítékként sem illeti meg az alperest, mert a HIT/2005.06.01. számú üzletszabályzat IV.9. pontja a 6.1. ponttal és az opciós szerződés rendelkezéseivel együttesen értékelve arról rendelkezik, amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésbe foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni, nem jogosítja azonban az alperest arra, hogy a törzskönyvet a vételi jog megszűnése után is mindaddig atipikus biztosítékként birtokban tartsa, amíg a kölcsön teljes visszafizetésre nem kerül sor. Utalt arra is, a hivatkozott kikötés alperes által kért értelmezése a fogyasztó számára hátrányosabb, ezért azt az 1959. évi Ptk.207.§-ának (2) bekezdése is kizárja.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat IV.9. pontjában a kölcsönszerződés atipikus biztosítékként jogosították fel az alperest arra, hogy mindaddig birtokában tartsa a törzskönyvet, amíg a felperes valamennyi, a kölcsönszerződésben foglalt kötelezettségét nem teljesíti, ez a jog nem áll összefüggésben az opciós szerződéssel. Álláspontja szerint ezt az értelmezést támasztja alá az üzletszabályzat II.1.e. pontja, VI.2. pontja és VI.3. pontja is.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helyes jogszabályok alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, érdemi döntésével és a kifejtett indokaival a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet helytálló indokaira utalással a Pp.253.§ (2) bekezdése és 254.§ (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság rögzíti, hogy az alperes fellebbezésében már nem vonta kétségbe, hogy az öt korábban megillető opciós jog a szerződéskötéstől számított öt év elteltével, 2013. május 14-én megszűnt, ezért a másodfokú bíróságnak a felülbírálat során abban a kérdésben kellett állást foglalnia, kikötöttek-e a szerződő felek kölcsönszerződésük biztosítására önálló atipikus biztosítékként az alperes számára olyan jogot, hogy a finanszírozott gépjármű törzskönyvét a kölcsöntartozás teljes megfizetéséig birtokban tartsa.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az 1959. évi Ptk.200.§ (1) bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően ilyen kikötésnek nem volt akadálya, de helyesen jutott arra a következtetésre is, hogy a felek között létrejött szerződés nem tartalmazott ilyen atipikus biztosíték adására vonatkozó kikötést. A felek szerződésének részévé vált üzletszabályzat IV.9. pontja csak az alperes részére határozott meg kötelezettséget abban a tekintetben, hogy ha a felperes teljesítette a kötelezettségeit, akkor ő köteles a törzskönyv kiadására akkor is, ha a vételi jog gyakorlásának szerződésben kikötött időtartama még nem telt le. Nem jogosította fel azonban az alperest arra, hogy a törzskönyvet minden esetben, tehát a vételi jog és az azt biztosító elidegenítési és terhelési tilalom megszűnése után is visszatartsa a felperest terhelő fizetési kötelezettség maradéktalan teljesítéséig.

Az opciós szerződés 7. pontja egyértelműen rendelkezik arról, hogy a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az üzletszabályzat fellebbezésben felhívott VI.1., VI.2. és VI.3. pontjaiból sem vonható le ezzel ellentétes következtetés, mert összesen annyit írtak elő, hogy a kölcsönbevevő köteles a törzskönyvbe is a hitelező javára a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosultja

részére küldje meg, ennek megtörténte a gépjármű átvételének a feltétele, illetve amennyiben a törzskönyv bármely oknál fogva a kölcsönbevevő birtokába került, köteles azt haladéktalanul a hitelező részére továbbítani. Ezek a rendelkezések sem tartalmazzák a felek megállapodását a törzskönyv kölcsönszerződés biztosítékaként történő átadására és arra, hogy az alperes a törzskönyvet magánál tartsa akkor is, ha az erre való jogosultság a felek között létrejött opciós szerződés alapján már nem illeti meg. Az üzletszabályzat II.1.e. pontja sem ad alapot eltérő következtetés levonására, eszerint ugyanis a kölcsön folyósításának egyik feltétele, hogy a biztosíték nyújtására vonatkozó szerződés a felek között írásban érvényesen létrejöjjön, e feltétel pedig megvalósult, hiszen a felek az opciós szerződést megkötötték. Az üzletszabályzat rendelkezései az alperes álláspontjával szemben éppen azt támasztják alá, hogy az alperes a vételi joga és az azt biztosító, javára kikötött elidegenítési és terhelési tilalom alapján, e jog, illetve korlátozás jogosultjaként került a törzskönyv birtokába és nem a kölcsönszerződés önálló biztosítékaként.

A fellebbezés kapcsán arra utal még a másodfokú bíróság, mivel az önálló atipikus biztosíték kikötése a kölcsönszerződésből és az üzletszabályzatból egyértelműen nem következett, nem volt annak jelentősége, hogy egy ilyen típusú szerződéses kikötés egyébként a felek számára célszerű és kedvezőbb lehetőség lett volna-e, mint pl. ingó zálogjog alapítása a gépjárműre.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felek szerződésének a per elbírálása során jelentős kikötései értelmezése kapcsán kialakult ítélkezési gyakorlatot nem az alperes által felhívott egyedi határozatok, hanem a Kúria BH2017. 13 számon és 2017. 63 számon közzétett ítéletei tükrözik, amelyben az alperes HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzatának értelmezésével azt a következtetést vonta le, hogy a törzskönyv az opciós jog kikényszerítése érdekében és nem attól független önálló atipikus biztosítékként került az alperes birtokába.

A másodfokú eljárásban is pervesztes alperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes részéről felmerült másodfokú perköltséget, amely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj. Viselni továbbá a saját másodfokú költségeit.

Pécs, 2017. szeptember 28.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró